

af Jordværdistigningen ikke skal gaa i *private* Lommer, saa burde man i Stedet for særlig at tage Sigte paa de smaa Huslodder tage Sigte paa de store Landejendomme, paa Herregaardene.

Naar jeg ikke har kunnet tiltræde Flertalsforslaget under Nr. 15 om at tage Kommunerne med, saa er det af tre Grunde. For det første bliver der færre Midler at arbejde med for Udstykningsforeningerne, dersom Kommunerne i nogen Maade benytte den Ret, der derved gives dem. Overfor det Argument, at Bestemmelsen neppe vil virke synderligt, at Kommunerne neppe i synderligt Omfang ville benytte denne Bestemmelse, siger jeg, at dersom det er Tilfældet, er der ikke ret megen Mening i at sætte den ind i Loven. Dersom det blot skal være et dødt Bogstav, lad den saa hellere blive ude end at aabne en Adgang i Loven, om hvilken man ikke ved, om den bliver benyttet. Jeg gaar imidlertid i min Betragtning ud fra, at den vil blive benyttet, og saa bliver Følgen, at det Beløb, der staar til Raadighed for de private Udstykningsforeninger, bliver adskilligt mindre.

Min anden Indvending er den, at naar Kommunerne faa samme Adgang til at fungere som Udstykningsforeninger som de private Foreninger, saa opstaar der en Konkurrence; der kommer flere Købere paa Markedet, og det vil meget let medføre, at de store Landejendomme, der kan være Tale om at købe, ville stige i Pris. Det kan meget let stille sig saaledes, at naar en privat Udstykningsforening faar Lyst til at købe en større Landejendom, vil den vedkommende Herregaards Indehaver søge at animere Kommunen til ogsaa at tage Affære for derved at tiltvinge sig en højere Pris for Ejendommen. Jeg har personlig Erfaring for, hvor mange Tusinde Kroners Forskel det kan gøre i Købesummen for en Landejendom, enten der er *een* Liebhaber eller *flere*.

For det tredje ønsker jeg ikke at give Kommunerne denne store Rettighed, særlig den Rettighed, der er udtrykt i Ændringsforslaget under Nr. 1. Jeg kunde bedre gaa med til Ændringsforslag Nr. 10, men jeg ønsker ikke at være med til at give Kommunerne den store Ret og Magt under de nuværende Forhold. Det er jo den højstbeskattede Femtedel af Kommunens Indbyggere, som der i dette Tilfælde tillægges den Myndighed, her er Tale om, og saa stor Tillid til den privilegerede Valgret har jeg ikke.

Thomas Larsen: Jeg har ved denne Sags første Behandling tilladt mig at tage Ordet, for at man skulde gøre et Forsøg i Retning af at indføre kommunalt Fæste. Jeg tillod mig at udtale, at man formentlig ved Behandlingen af Loven burde give Adgang for Kommunerne til at gøre et Forsøg, hvis de maatte ønske det, med at indføre Fæste. Sagen er jo nemlig den, at Fæstetanken jo gennem flere Aar har ytret sig stærkere og stærkere i vort Land. Der er fremkommet baade fra den ene og den anden Side Ønsker om at komme ind igen paa denne Ejendomsform, lad være maaske, at disse Ønsker hidtil have været af mere teoretisk Art, og at man ikke i noget større Mon, i hvert Fald fra den almindelige Befolknings Side, har taget Del i disse Ønsker. Ønskerne have vel ogsaa mere deres Grund i en social-økonomisk Betragtningssmaade, og det er derfor naturligt, at den rent teoretiske Side af denne Sag maaske kommer frem i første Række. Imidlertid forekommer det mig, at denne Sag er af stor og vidtrækkende Betydning, og dette dikterede mine Udtalelser ved Sagens første Behandling.

Nu foreligger der imidlertid en Betænkning over Sagen, og det viser sig da, at denne Tanke om Fæste er kommen meget stærkt frem fra forskellige Sider. Fra det Mindretal, som det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds (Poul Christensen) er Ordfører for, foreligger der Ændringsforslag, som ikke er saa lidt vidtgaaende. Jeg vil derom sige, at uagtet Fæstetanken i det hele taget tiltaler mig, vil jeg dog ikke kunne stemme for det Forslag, der er stillet af dette Mindretal, idet min Tanke ikke gaar videre, end at man kun bør komme ind paa at gøre et Forsøg i saa Henseende, saa at der bliver skabt Adgang til at gøre et saadant Forsøg, og at dette maa ske i fuld Frihed, og det var ogsaa det, som mine Udtalelser ved Sagens første Behandling kredsede om, at give Kommunerne en saadan Adgang, som de kunde benytte, hvis de vilde, og lade det være, hvis de ikke ønskede det. Der laa ikke i mine Udtalelser nogen som helst Antydning af, at jeg kunde ønske, at der blev paalagt Kommunerne nogen som helst Tvang i saa Henseende. Jeg vil derfor, som sagt, ikke nu stemme for det ærede Mindretals Forslag.

Fra det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds (Birck) foreligger